

Pohjoismaat eivät ole enää alhaisten tuloerojen maita

Tuloerojen kasvu on ollut Ruotsissa ja Suomessa OECD-maiden nopeinta. Pohjoismaita on pidetty tasaisen tulojaon maina, ja tasa-arvo on ollut pohjoismaisen hyvinvointimallin keskeinen periaate. Vaikka tuloerot ovat Pohjoismaissa edelleen OECD-maiden keskiarvoa alempia, eroa pohjola yhä vähemmän muista länsimaista.

Tuloeroja arvioidaan kasvattaneen eniten 1990-luvun alkupuolella tehdyt verouudistukset, joissa pääomatulojen ja ansiotulojen verotus eriytettiin. Muutoksen seurauksena eniten ansaitsevien tuloista yhä suurempi osa tulee pääomatuloista. Tuloerojen kasvun katsotaankin johtuvan Pohjoismaissa väestön suurituloisimman tulokymmenyksen, eritoten sen suurituloisimman yhden prosentin tulojen kasvusta ja sen tulojen rakenteesta tapahtuneesta muutoksesta.

Laajimmin ovat kasvaneet työssäkäyvien ja työttömien väliset tuloerot. Suomessa pitkäaikaistyöttömien kotitalouksien reaalitytulot pysyivät lähes muuttumattomina vuosien 1995 ja 2010 välillä. Samaan aikaan muun työikäisen väestön keskimääräiset reaalitytulot kasvoivat noin 40 prosenttia. Ruotsissa työikäisten työssäkäyvien tulot kasvoivat vuosien 1999 ja 2010 välillä 39 prosenttia, kun työttömien tulot kasvoivat vain kuusi prosenttia. Tuloerojen kasvua selittää osittain vähimmäisturvaetuksien jääminen selvästi jälkeen yleisestä tulokehityksestä. Tulonsiirrot tasoittavat Pohjoismaissa tuloeroja selvästi aikaisempaa vähemmän.

Tuloerojen kasvuun vaikuttaneista tekijöistä tiedetään jo verraten paljon, tuloerojen vaikutuksista sen sijaan vähemmän. Suurten tuloerojen on esitetty aiheuttavan sosiaalisia ongelmia sekä heikentävän väestön terveyttä ja hyvinvointia. Tutkimuksen seuraava askel on analysoida, minkälaisia vaikutuksia kasvaneilla tuloeroilla on Pohjoismaissa ollut, ja miten ne tulevat pidemmällä aikavälillä vaikuttamaan pohjoismaiseen malliin – malliin, joka on toistuvasti nostettu esiin maailman parhaimpana.

Susan Kuivalainen
tutkimusprofessori
Vähimmäisturvayksikkö
etunimi.sukunimi@thl.fi

Lisää tietoa:

Kvist J, Fritzell J, Hvinden B, Kangas O (eds.). Changing social equality

The Nordic welfare model in the 21st century. Policy press: Bristol, 2012.

OECD. Divided We Stand: Why Inequality Keeps Rising. Paris, 2012.

Wilkinson R, Pickett, K. The Spirit Level: Why More Equal Societies Almost Always Do Better. London, Allen Lane, 2009.